

Sacrul și profanul. Omul religios

Curs de Psihologia religiei

Prof.univ.dr. Alin Gavreliuc (UVT)

Reper – Mircea Eliade

- Publicată în 1957 – lb. germană
 - 1965 – lb. Franceză (*Gallimard*)
 - nu poate exista nicaieri o persoana în totalitate non-religioasă.
 - Oricare ar fi gradul de desacralizare a contemporaneității, memoria istorică păstrează urmele unei valorizări religioase. Spațiul profan păstrează **locuri “privilegiate”**, deosebite de celelalte, memoriile primare din copilărie, cu sărbătorile religioase petrecute în familie. = devin **locuri sacre**

Hierofaniile

- SACRU / PROFAN
- perceperea unei revelatii care creeaza “**spatiul sacru**” = “ieșiri din profan” = **HIEROFANIILE** (manifestarile religioase din profan si intrarea in spatiul sacru)
- H = sunt extrem de diferite si variaza
 - de la persoana la persoana,
 - de la o cultura la alta si, ultimativ,
 - de la un crez religios la altul.
 - Hierofania cea mai elementara consta in manifestarea sacrului intr-o piatra, munte, totem, pana la hierofania suprema, care pentru un crestin este intruparea lui Dumnezeu in Iisus Hristos.

Sacru vs Profan

- S / P = “**dimensiunile posibile ale existentei umane**” = se intercaleaza temporar si se despart conform cotidianului personal al fiecarui om.
- Eliade furnizează o teorie despre *evolutia istorica* care influenteaza sacrul si ii determina granitele.
- **Ex.** - intr-o societate arhetipal agrara exista credinta in Mama Pamant, Gaia, Zeita Mama, pentru ca universul de cunoastere al individului graviteaza in jurul principalei sale surse de hrana, pe care o divinizeaza incercand sa o induplece prin ritualuri si ofrande. Intr-o societate de vanatori, exista credinta in totemul animal pentru ca existenta vanatorului si a tribului sau este dependenta de prada sa, a carei bunavointa incearca sa o castige.

Homo Religiosus (Omul Religios)

- Sacrul definit prin:
- **A. Transcendental**: Zeii politeismului, Dumnezeuul monoteist, Divinitatile animiste sau Nirvana
- **B. Hierofanie** - aparitia temporala a sacrului in lumea profana, este un fel de teofanie minora sau o aparitie supranaturala in Profan
- **C. Homo Religiosus** - este omul ("*credinciosul*") care asteapta Hierofania si o anticipeaza, gata sa o accepte ca parte din existenta lui in lumea profana.

Psihologia sacrului

(Psychology of sacredness)

- Psihologia – operează cu experiențele profane
- *dar TRĂIREA SACRULUI ?*
- Ex. Striving for the Sacred: Personal Goals, Life Meaning, and Religion - Robert A. Emmons*
University of California, Davis - *Journal of Social Issues*, Vol. 61, No. 4, 2005, pp. 731—745.